

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Sžo/27/2014
Identifikačné číslo spisu:	1012200230
Dátum vydania rozhodnutia:	20.05.2015
Meno a priezvisko:	JUDr. Alena Poláčková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2015:1012200230.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Aleny Poláčkovej, PhD. a členiek senátu JUDr. Eleny Kováčovej a JUDr. Evy Babiakovej CSc., v právnej veci žalobcu: Lesoochranárske zoskupenie VLK, občianske združenie, Tulčík 26, IČO: 31 303 862, zastúpeného JUDr. Ivetou Rajtákovou, advokátkou, Štúrova 20, Košice, proti žalovanému: Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, so sídlom Námestie Ľ. Štúra č. 1, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia ministra životného prostredia SR č. 8619/2011-1.10 (31/2011 - rozkl.) z 28. novembra 2011, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave, č. k. 1S/34/2012-127 z 9. januára 2014, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave, č. k. 1S/34/2012-127 z 9. januára 2014 p o t v r d z u j e .

Účastníkom právo na náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

Krajský súd v Bratislave (ďalej len „krajský súd“ alebo „súd prvého stupňa“) zamietol podľa § 250j ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) žalobu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia, ktorým žalovaný v záhlaví uvedeným rozhodnutím na základe rozkladu žalobcu zmenil výrok prvostupňového rozhodnutia žalovaného č. 3600/2011-2.2 z 19. septembra 2011 o povolení výnimky podľa § 40 ods. 2 a 3 písm. c) zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ochrane prírody a krajiny“ alebo „zákon č. 543/2002 Z. z.“) zo zákazov ustanovených v § 35 ods. 1 písm. a) zákona č. 543/2002 Z. z., a to usmrtenie jedného jedinca medveďa hnedého v poľovnom revíri Salatín. Zmena prvostupňového rozhodnutia spočívala v určení, že odstrel možno zrealizovať na lokalitách Uhrinovo, Kraviaky a Kriváň, kat. úz. Liptovská Štiavnica, odo dňa právoplatnosti rozhodnutia do 30.11.2011 poslednou a postriežkou a od 01.06.2012 do 30.11.2012 poslednou a postriežkou. V ostatných častiach zostal výrok prvostupňového rozhodnutia nezmenený. O trovách konania rozhodol podľa § 250k ods. 1 OSP a nepriznal účastníkom právo na náhradu trov konania, nakoľko žalobca vo veci úspech nemal a žalovanému právo na náhradu trov konania o preskúmanie zákonnosti jeho rozhodnutia nepatrí.

Krajský súd napadnutý rozsudok odôvodnil tým, že napriek pochybeniam pri oboznamovaní s podkladmi pre napadnuté rozhodnutie ako aj s doručovaním písomností právnej zástupkyňi žalobcu, tieto pochybenia boli napokon konvalidované tým, že žalobca si podklady vyžiadal na základe zákona o slobodnom prístupe k informáciám a právna zástupkyňa žalobcu bola oboznámená so všetkými relevantnými listinami o čom svedčí jej vyjadrenie k nim v opravnom prostriedku, resp. v žalobe a preto tieto pochybenia nemali vplyv na zákonnosť a správnosť napadnutého rozhodnutia.

Z predloženého administratívneho spisového materiálu žalovaného krajský súd zistil, že dňa 18.01.2011 bola žalovanému doručená žiadosť SPZ - Poľovníckeho združenia Salatín o udelenie výnimky z § 35 ods. 1 zákona č. 543/2002 Z. z. za účelom regulačného lovu medveďa hnedého v roku 2011 v počte 1 kus. Žiadateľ v žiadosti uviedol odhadované údaje o počte medveďov v poľovnom revíri, pričom svoju žiadosť odôvodnil tým, že stav medveďov v poľovnom revíri je neprimeraný, dochádza k častým stretom medveďa s ľuďmi, vznikajú škody na včelstvách, poľnohospodárskych zvieratách i poľovnej zveri. K žiadosti žiadateľ doložil žiadosť Poľnohospodárskeho družstva Ludrová o riešenie problému s medveďmi, ktoré predstavujú nebezpečenstvo s možnosťou napadnutia občanov a oznámenie združenia Salatín o škodách spôsobených medveďom hnedým ako aj protokol z miestneho šetrenia škody spôsobenej určenými živočíchmi.

Odvolávajúc sa na ustanovenia § 23 ods. 1, 4, § 32 ods. 1, 2, § 33 ods. 1, 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej len ako „správny poriadok“) dôvodil, že pokiaľ správny orgán vydá rozhodnutie vo veci samej bez toho, aby umožnil účastníkovi vyjadriť sa ku všetkým relevantným podkladom, na základe ktorých vo veci rozhodol, ide o procesné pochybenie správneho orgánu a teda o takú vadu, ktorá môže mať vplyv na zákonnosť rozhodnutia. V tejto súvislosti poukázal na to, že z preskúmaných rozhodnutí i z administratívneho spisu vyplýva, že okrem stanovísk Štátnej ochrany prírody SR (ďalej len „ŠOP SR“) boli podkladom pre rozhodnutie žalovaného i žiadosť poľovníckej organizácie o udelenie výnimky a k nej pripojené prílohy týkajúce sa nežiaduceho správania sa medveďa hnedého v danom území a je nesporné, že žalobcovi v priebehu konania tieto podklady doručené neboli s tým, aby sa k nim vyjadril, pričom mu bolo len oznámené, že pokiaľ mu podklady a informácie, s ktorými bol oboznámený nestačia, má v zmysle § 23 správneho poriadku právo nazrieť osobne do spisu.

Podľa názoru krajského súdu bol uvedený postup v rozpore s § 3 ods. 2 v spojení s § 33 ods. 2 správneho poriadku, nakoľko žalovaný neumožnil žalobcovi, aby sa mohol pred vydaním rozhodnutia vyjadriť ku všetkým podkladom, o ktoré správny orgán oprel svoje rozhodnutie, k spôsobu ich zistenia, prípadne navrhnúť ich doplnenie a mal za to, že žalovaný mal žiadosť o udelenie výnimky a k nej pripojené prílohy, ako aj všetky ostatné podklady, na základe ktorých rozhodoval predložiť žalobcovi na vyjadrenie, či už v elektronickej podobe, alebo dorúčením ich fotokópií a dodal, že právo účastníka vyjadriť sa k podkladom rozhodnutia nemožno zamieňať s právom nazerať do spisov správneho orgánu. Preto zastal názor, že tvrdenie žalovaného, že pokiaľ má účastník právo nazrieť do spisu, nemôže byť porušené jeho právo vyjadriť sa k podkladom rozhodnutia, nemôže obstať, nakoľko ide o dva samostatné a vzájomne nezastupiteľné oprávnenia a každým z nich sa sleduje iný účel.

Vyššie uvedené procesné pochybenie označil za takú vadu, ktorá by bez ďalších zistených okolností mohla mať vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia. V tejto súvislosti uviedol, že v priebehu konania zistil, že žalobca v zmysle zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o slobode informácií) požiadal o sprístupnenie listín a tieto mu boli všetky zaslané a to ešte pred vydaním rozhodnutia žalovaného o rozklade, čo znamená, že žalobca mal možnosť sa oboznámiť s uvedenými podkladmi rozhodnutia, hoci sa k nim dostal mimoprocesnou cestou zdôrazniac, že ani inštitút sprístupňovania informácií povinnou osobou podľa osobitného právneho predpisu nemožno zamieňať s povinnosťou správneho orgánu podľa § 32 ods. 2 správneho poriadku a preto postup žalovaného nemožno považovať za štandardný a zákonný. Pre daný prípad však túto situáciu zhodnotil tak, že v konečnom dôsledku bol žalobca oboznámený s podkladmi rozhodnutia žalovaného a nič mu nebránilo na ne vhodne a včas reagovať, ak to považoval za potrebné.

Z uvedeného dôvodu preto zastal názor, že tento procesný nedostatok v postupe žalovaného, nemal za daných okolností vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia a nebolo preto potrebné zrušiť žalobou napadnuté rozhodnutie podľa § 250j ods. 2 písm. e) OSP.

S poukazom na ustanovenie § 25 ods. 5 správneho poriadku vo vzťahu k námietke žalobcu, že podklady rozhodnutia boli doručené len žalobcovi a nie jeho právnomu zástupcovi konštatoval, že ide o vadu v konaní správneho orgánu, avšak ani táto vada nemohla mať za následok nezákonnosť rozhodnutia, pretože žalobca i jeho zástupca sa o obsahu doručovaných listín dozvedeli, vyjadrili sa k nim a zo žiadneho úkonu neboli uvedeným pochybením žalovaného vylúčení, či inak ukrátení na svojich právach.

Vo vzťahu k hmotnoprávnej stránke veci uviedol, že rovnako ako v rozhodnutiach týkajúcich sa povoľovania výnimiek na odstrel medveďa hnedého v roku 2007 (napr. sp. zn. 2S 233/07) konštatoval, že celoročná druhová ochrana medveďa hnedého ako chráneného živočicha európskeho významu je zabezpečená na základe zákona č. 543/2002 Z. z., ktorý ustanovuje v súvislosti s uvedeným živočíšnym druhom zakázané činnosti a zároveň aj podmienky, za ktorých možno povoliť výnimku z ochrany dodajúc, že povoliť výnimku možno len za predpokladu, že neexistuje iná alternatíva a zároveň udelená výnimka neohrozí zachovanie populácie dotknutého druhu, pričom pre povolenie výnimky musí byť súčasne splnený niektorý z taxatívne vymedzených dôvodov uvedených v § 40 ods. 3 zákona č. 543/2002 Z. z.

Poukázal na to, že v konaní začatom na základe žiadosti poľovníckej organizácie žiadateľ doložil svoju žiadosť dôkazmi, ktoré dostatočne preukazujú dôvodnosť obavy o bezpečnosť a zdravie obyvateľov dotknutej obce, keď medvede pohybujúce sa v intraviláne obce, v bezprostrednej blízkosti ľudských obydľí sú dôkazom o synantropizácii medveďov v danej lokalite a nepochybne predstavujú skutočné nebezpečenstvo pre ľudí, ktorí sa celkom prirodzene cítia ohrození. V tejto súvislosti dôvodil, že záujem na ochrane prírody musí za daných okolností ustúpiť prioritnému záujmu na ochrane života a zdravia obyvateľov tak, ako to predpokladá právny poriadok. Preto na základe uvedených skutkových zistení mal za to, že sú splnené zákonné podmienky pre povolenie výnimky podľa § 40 ods. 3 písm. c) zákona č. 543/2002 Z. z., nakoľko zo zhromaždených podkladov rozhodnutia v predmetnej veci vyplýva, že ohrozenie zdravia a bezpečnosti obyvateľov v predmetných lokalitách je natoľko závažné, že výrazne prevyšuje záujem na ochrane živočíšneho druhu medveďa hnedého.

Záverom zdôraznil, že prísna druhová ochrana tohto živočicha si vyžaduje dôkladné zdokumentovanie pohybu jedincov medveďa hnedého mimo svoj prirodzený areál, z ktorého by bola zrejmá potreba chrániť záujem na ochrane zdravia a bezpečnosti obyvateľov povolením výnimky. Pokiaľ príslušné organizácie ŠOP SR v spolupráci so žiadateľmi či s dotknutými obcami monitorujú pohyb medveďov v blízkosti ľudských obydľí a v intravilánoch obcí, je potrebné, aby takýto monitoring žalovanému na účely rozhodovania o povolení výnimiek poskytli, čím by sa zjednodušila dôkazná situácia v týchto konaniach a proces povoľovania výnimiek by sa stal transparentnejším.

Vzhľadom na uvedené dospel Krajský súd v Bratislave po preskúmaní veci k záveru, že napadnuté rozhodnutie i postup žalovaného boli z hľadiska žalobných dôvodov v medziach zákona. Nakoľko námietky žalobcu neodôvodňovali zrušenie tohto rozhodnutia, postupoval súd podľa § 250j ods. 1 OSP a žalobu zamietol.

Proti rozsudku krajského súdu podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca, v ktorom uviedol, že ho považuje za nesprávny, pretože krajský súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam (§ 205 ods. 2 písm. d/ OSP) a zároveň rozhodnutie krajského súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 205 ods. 2 písm. f/ OSP). Žalobca vyčítal konaniu pred prvostupňovým správnym orgánom, aj postupu a rozhodnutiu žalovaného, že v ich konaní sa vyskytla taká vada, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Túto vadu žalobca aj identifikoval tak, že mu správnymi orgánmi oboch stupňov bola upretá možnosť vyjadriť sa k podkladom rozhodnutia, k spôsobu ich zistenia a navrhnúť ich doplnenie. Odňatie možnosti žalobcovi využívať svoje právo účastníka konania spočívalo v tom, že ho správny orgán prvého stupňa neoboznámil s podkladmi rozhodnutia, napriek jeho výslovnej žiadosti mu neposkytol kópiu spisu a toto

pochybenie nenapravil ani žalovaný v konaní o rozklade. Naopak, ako bolo v žalobe uvedené, žalovaný zaťažil konanie ďalšou vadou, keď dopĺňal dokazovanie vyžiadaním si správy od ŠOP SR k možnému posunutiu časového vymedzenia obdobia, v ktorom žiadateľovi povolil realizovať udelenú výnimku. Súd prvého stupňa sa na jednej strane stotožnil s tvrdením žalobcu, že takýto postup správnych orgánov znamená takú vadu, ktorá by samotná znamenala nevyhnutnosť zrušiť napadnuté rozhodnutie žalovaného, aj prvostupňového správneho orgánu. Na druhej strane však skonštatoval, že žalobca sa s podkladmi rozhodnutia oboznámil inou (mimoprocenou) formou, keď si podklady rozhodnutia vyžiadaval od žalovaného na základe zákona o slobodnom prístupe k informáciám a tieto mu boli poskytnuté. Podľa názoru súdu prvého stupňa žalobcovi boli týmto spôsobom poskytnuté všetky podklady rozhodnutia, ktoré prvostupňový správny orgán zhromaždil, mohol sa teda oboznámiť s ich obsahom a v dôsledku týchto vedomostí bola zhojená aj taká závažná vada správneho konania, ktorú oprávnene žalobca namieta. S názorom súdu prvého stupňa, že žalobca mal možnosť oboznámiť sa pred rozhodnutím prvostupňového orgánu, či žalovaného, so všetkými podkladmi rozhodnutia, nemožno súhlasiť, pretože tento nezodpovedá obsahu administratívneho spisu. Žalobca v konaní, a to súd prvého stupňa nespochybnil, opakovane namietal, že nielenže mu nebolo možné oboznámiť sa s podkladmi rozhodnutia zaslaním kópie spisu napriek jeho výslovnej žiadosti, ale aj to, že „z oboznámenia s podkladmi rozhodnutia“ nevyplyva ani len to, aké podklady zhromaždil správny orgán. Žalobca teda nemal možnosť navrhnúť doplnenie podkladov rozhodnutia, ani sa vyjadriť k spôsobu ich obstarania, keďže až do vynesenia prvostupňového rozhodnutia mu správny orgán napriek ustanoveniu § 33 ods. 2 Správneho poriadku neoznámil aké podklady rozhodnutia zhromaždil. Žalobca zdôraznil, že tento stav, keď získava informácie o podkladoch rozhodnutia ako účastník konania na základe žiadosti podľa Zákona o slobodnom prístupe k informáciám, nezodpovedá jeho právam účastníka konania, v tejto časti odvolania však osobitne dáva do pozornosti odvolaciemu súdu, že ani k zhojeniu vady v konaní, ktorej existenciu konštatoval aj súd prvého stupňa v odôvodnení svojho rozhodnutia, nedošlo, keďže žalobca nemajúc vedomosti o tom, čo je podkladom rozhodnutia, nemohol, napriek svojmu aktívnemu prístupu žiadať tieto informácie od správneho orgánu v inom konaní.

Ako je totiž zrejmé z podkladov rozhodnutia, ktoré žalobcovi boli doručené, a to stanoviska ŠOP SR zo dňa 1. marca 2011, prílohou tohto stanoviska bol aj záznam z pracovného stretnutia zoológov ŠOP SR, ktorého predmetom bol práve tzv. regulačný odstrel medveďov v roku 2011. Z vyjadrenia zúčastnených na tejto porade, konkrétne Ing. H., vyplýva, že samotní zamestnanci ŠOP SR majú odôvodnené pochybnosti o hodnovernosti a pravdivosti potvrdení vydávaných žiadateľom, starostami obce a inými subjektami. Z uvedeného dôvodu boli na tomto pracovnom stretnutí prijaté závery, podľa ktorých „škoda spôsobená veľkými šelmami na poľnohospodárskych kultúrach, poľovnej zveri, včelstvách, majetku, hospodárskych zvieratách a zdraví obyvateľstva, sa bude zohľadňovať pri vydávaní výnimky na lov len v prípade, ak bude preverená aj zo strany štátnej ochrany SR. V prípade, že ŠOP SR nepreverí relevantnosť vzniknutých škôd, nebude v zmysle zákona môcť navrhovať odlov príslušným poľovným subjektom.“ V ďalšej časti pod bodom 2. sa v záveroch z uvedeného pracovného stretnutia uvádza: „vyjadrenia obcí, ktoré sa budú nachádzať len v prílohách žiadostí o odlov medveďa hnedého bez predchádzajúceho oboznámenia príslušnej organizačnej jednotky ŠOP SR o danej ohrozujúcej situácii s jedincami medveďa hnedého v ich intraviláne a v jeho blízkosti sa nebudú zohľadňovať v stanovisku ŠOP SR pri navrhnutí vydania výnimky na odlov medveďa hnedého“. Žalobca nemal k dispozícii list Poľnohospodárskeho družstva Ludrová, list hospodára žiadateľa Obvodného úradu životného prostredia v Ružomberku a záznam z prešetrenia škody spôsobenej SHR W. z Ludrovej, ani nemal informácie o tom, že takéto podklady rozhodnutia existujú pred vydaním prvostupňového rozhodnutia, o ich obsahu sa dozvedel až z tohto prvostupňového rozhodnutia len ako o jednej skutočnosti, o ktoré opieral prvostupňový správny orgán svoje rozhodnutie o povolení výnimky. Postup správneho orgánu, v ktorom upovedomí účastníka konania o tom, že zhromaždil podklady rozhodnutia (neuvedúc dokonca ani to, aké) je takým postupom, ktorým robí z práva účastníka zakotveného v ustanovení § 33 ods. 2 správneho poriadku, právo imaginárne a formálne. K rovnakému záveru dospel opakovanie Najvyšší súd SR vo svojich rozsudkoch, ktorými rozhodoval v druhovo identických veciach toho istého žalobcu proti rozhodnutiam toho istého žalovaného (napr. rozsudok NS SR sp. zn. 1Sžp/3/2013 z 24. septembra 2013, rozsudok NS SR sp. zn. 1Sžp/5/2013 z 24. septembra 2013 a rozsudok NS SR 1Sžp/8/2013 z 24. septembra 2013). Konkrétny obsah týchto vyjadrení, na žiadosť koho boli vydané, čo konkrétne

osvedčujú, bol však žalobcovi počas celého konania napriek tomu, že sa aktívne dožadoval sprístupnenia podkladov rozhodnutia, spôsobom ktorý mu Správny poriadok dáva k dispozícii, zostal neznámy. Práve tieto podklady rozhodnutia mohli a mali byť konfrontované so závermi z pracovného stretnutia zo dňa 17. februára 2011, rovnako ako by s tými istými závermi pracovného stretnutia malo byť konfrontované vyjadrenie ŠOP SR v konkrétnej veci. Za tohto stavu nie je možné skonštatovať, že by vada v konaní spočívajúca v neumožnení žalobcovi oboznámiť sa s podkladmi rozhodnutia, k spôsobu ich zistenia a navrhnúť ich doplnenie, nemala vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia prvostupňového správneho orgánu a žalovaného, ktorý napriek zrozumiteľne a jednoznačne formulovaným námietkam žalobcu vo vzťahu k tejto vade konania nenapravil pochybenie prvostupňového správneho orgánu, naopak v odôvodnení rozhodnutia sa s takýmto postupom stotožnil. Pokiaľ súd prvého stupňa konštatuje, že napriek ďalšiemu pochybeniu v správnom konaní, a to doručovaniu dodatočného vyjadrenia ŠOP SR k posunu časového vymedzenia platnosti udelenej výnimky žalobcovi, ani jeho právnej zástupkyňi, opätovne nenastala nutnosť zrušiť napadnuté rozhodnutie žalovaného, keďže táto vada bola zhojená tým, že žalobca a jeho právna zástupkyňa mali o obsahu tohto vyjadrenia vedomosti, ako to vyplýva z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia prvostupňového súdu, nie je možné sa stotožniť s týmto právnym názorom.

Predovšetkým je potrebné poukázať na to, že žalobca je občianske združenie so zameraním na ochranu prírody a svoje poslanie realizuje mnohými aktivitami, ktorých účasť v správnych konaniach podľa Zákona o ochrane prírody a krajiny predstavuje len nepatrnú, aj keď súdom z pochopiteľného dôvodu, zrejme najviac viditeľnú časť. Z uvedených dôvodov je žalobca v správnych konaniach podľa Zákona o ochrane prírody a krajiny a osobitne v rozkladových konaniach vedených žalovaným zastúpený právnu zástupkyňou - advokátkou. Žalobca nemá potrebné vedomosti na to, aby mohol v konaniach podľa Zákona o ochrane prírody a krajiny využívať účinne právne prostriedky z uvedeného dôvodu a v súlade s ust. článku 47 ods. 2 Ústavy SR využívať svoje právo na právnu pomoc pred orgánmi verejnej moci. Tomuto právu každého zodpovedá ustanovenie v Správnom poriadku, aj v Zákona o ochrane prírody a krajiny, podľa ktorého písomností doručované v konaní účastníkovi, ktorý je zastúpený zástupcom so splnomocnením pre celé konanie, majú byť doručované tomuto právnomu zástupcovi.

Je nepochybné, že táto úprava sleduje rešpektovanie práva účastníka konania zakotveného v článku 47 ods. 2 Ústavy SR. Nie je totiž možno spravodlivo očakávať od účastníka konania, ktorý si práve pre svoju nedostatočnú právnickú disponovanosť zvolil právneho zástupcu, aby tento účastník konania mal vedieť kvalifikovane posúdiť dôsledky využitia svojich práv vyplývajúcich mu z procesných predpisov. V konkrétnom prípade nemožno od žalobcu očakávať, že by tým, že jemu namiesto jeho právnej zástupkyne bolo doručené vyjadrenie ŠOP SR zo dňa 3. novembra 2011 bola splnená povinnosť správneho orgánu oboznámiť ho ako účastníka konania s podkladom rozhodnutia, umožniť mu vyjadriť sa k tomuto podkladu, k spôsobu jeho zistenia a navrhnúť jeho doplnenie. Táto povinnosť správneho orgánu by bola splnená len za predpokladu, ak by takáto listina, z ktorej nepochybne žalovaný pri zmene napadnutých rozhodnutí prvostupňového správneho orgánu vychádzal, bola doručená jeho právnej zástupkyňi. Ak sa tak nestalo, skutočnosť, že táto listina bola doručená žalobcovi, nemá na nezákonnosť konania žiaden vplyv. Od žalobcu nemožno spravodlivo očakávať, že bude apriórne predpokladať nezákonnosť postupu správneho orgánu, a teda to, že napriek zákonnej úprave doručuje listiny v konaní jemu a nie jeho právnej zástupkyňi a nemožno od neho ani očakávať, že o každej takejto listine bezodkladne informuje svoju právnu zástupkyňu. Žalobca mal dôvod predpokladať, že takáto listina bola doručená aj jeho právnej zástupkyňi a nerobiť žiadne úkony smerujúce k využitiu svojho práva vyjadriť sa k tejto listine.

Žalobca nesúhlasil ani so záverom súdu prvého stupňa o tom, že pokiaľ ide o namietanú nemožnosť oboznámiť sa s „analýzou minuloročnej regulácie a analýzou škôd spôsobených medveďmi v predchádzajúcom roku“, v prejednávanej veci konkrétne analýzy zachytené v písomnej forme neboli podkladom rozhodnutia a preto žalovaný nemal s čím oboznámiť žalobcu v zmysle § 33 ods. 2 Správneho poriadku. Z tohto hľadiska podľa názoru súdu prvého stupňa zákon porušený nebol. Tento záver súdu prvého stupňa je v rozpore s § 47 ods. 3 Správneho poriadku, ako aj v rozpore s už citovaným § 33 ods. 2 Správneho poriadku. Pokiaľ správny orgán v oboznámení s podkladmi rozhodnutia zo dňa 28. januára 2010 (správne 2011) uviedol, že vykonal analýzu škôd a minuloročnej

regulácie, a ako vyplynie z ďalšieho, vo svojich rozhodnutiach na tieto zistenia poukázal, možno vysvetliť tento postup dvoma spôsobmi, z ktorých však ani jeden nesvedčí v prospech záveru o zákonnosti predmetného konania. Pokiaľ skutočne v správnom konaní žiadna analýza regulácie z roku 2010 a škôd spôsobených medveďmi vykonaná nebola, potom správny orgán predstieral v konaní existenciu podkladov v skutočnosti neexistujúcich a navádzoval tak zdanie zisťovania skutočného stavu v inom rozsahu, ako toto zisťovanie v skutočnosti vykonal. Na druhej strane, pokiaľ by skutočne správny orgán prvého stupňa spomínanú analýzu vykonal, nie je zrozumiteľné z prvostupňového, ani napadnutého rozhodnutia, v akej forme bola táto analýza vykonaná a k akým zisteniam dospela.

Vzhľadom na vyššie uvedené navrhol odvolaciemu súdu, aby napadnutý rozsudok zmenil tak, že žalobe v celom rozsahu vyhovie, napadnuté rozhodnutie žalovaného a vec vráti žalovanému na ďalšie konanie.

Žalovaný v písomnom vyjadrení k odvolaniu žalobcu navrhujúc potvrdenie napadnutého rozsudku poukázal na to, že odvolacie námietky sa vzťahujú iba na procesný postup žalovaného v predmetnom konaní, avšak nie je z nich zrejmé, aký vzťah majú k samotnému predmetu konania, ktorý sa týka povolenia výnimiek z podmienok ochrany chránených živočíchov v zmysle ustanovenia § 40 ods. 3 písm. c) zákona o ochrane prírody a krajiny. Zdôraznil, že žalobca sa počas celého priebehu konania nevyjadril k potrebe povoliť výnimku z podmienok ochrany chránených živočíchov z dôvodu ohrozenia života a zdravia ľudí na danej lokalite, ani nepodal žiadny návrh, akým spôsobom okrem realizácie odstrelu je podľa jeho názoru potrebné riešiť vzniknutý problém spočívajúci v premnožení medveďa hnedého na danom území. Ďalej poukázal na to, že i napriek odstráneniu vytýkaných nedostatkov v procesnom postupe žalovaného nebude možné zo strany žalovaného rozhodnúť v danej veci spôsobom, ktorý by bol pre žalobcu ako účastníka konania výhodnejší alebo mu poskytol vyššiu ochranu jeho práv a právom chránených záujmov a odstránenie uvedených nedostatkov v procesnom postupe žalovaného sa tiež nedotkne predmetu konania - povolenia výnimky z podmienok ochrany chránených živočíchov a zastal názor, že odvolanie podané žalobcom je neopodstatnené a motivované iba snahou o získanie trov konania na úkor žalovaného, nakoľko po vrátení veci žalovanému by sa dosiahlo iba opakovanie správneho konania bez možnosti dosiahnuť vo veci odlišný výsledok (čo si žalobca musí v tomto štádiu konania uvedomovať). Tento svoj názor podoprel aj rozsudkom Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4SŽ/98-102/02 zo 17. decembra 2002, podľa ktorého : „Správnym konaním sa nazýva postup správnych orgánov, účastníkov konania a ďalších osôb pri vydávaní rozhodnutí, ktorý upravuje právny predpis. Konanie a postup správneho orgánu majú povahu synonym. Zmyslom všetkých procesných predpisov je zabezpečiť realizáciu hmotných noriem vo forme rozhodnutia o právach a povinnostiach fyzických a právnických osôb za takeého postupu, aby vo veci bol zistený skutkový stav čo najúplnejšie, prostriedkami, ktoré objasňujú okolnosti rozhodné pre posúdenie veci, a aby účastníkovi, o ktorého vec - práva a povinnosti ide, bola poskytnutá možnosť predkladať dôkazy, návrhy a obhajovať svoje práva. Toto platí zvlášť, ak ide o konanie, v ktorom dôkazná povinnosť spočíva na účastníkovi... Rozhodnutie sa nezrušuje preto, aby sa zopakoval proces a odstránili formálne vady, ktoré nemôže privodiť vecne iné, či výhodnejšie rozhodnutie pre účastníka.“

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP) preskúmal napadnutý rozsudok ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, v rozsahu a v medziach podaného odvolania (§ 212 ods. 1 OSP v spojení § 246c ods. 1 vety prvej OSP) bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 250ja ods. 2 OSP), keď deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk (§ 156 ods. 1 a ods. 3 OSP v spojení s § 246c ods. 1 vety prvej OSP a § 211 ods. 2 OSP) a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je nedôvodné.

Predmetom súdneho preskúmacieho konania v danej veci bolo rozhodnutie a postup ministra životného prostredia SR sp. zn. 8619/2011-1.10 (31/2011 - rozkl.) zo dňa 28. novembra 2011, ktorým bol na základe rozkladu žalobcu zmenený výrok prvostupňového rozhodnutia žalovaného č. 3600/2011-2.2 z 19. septembra 2011 o povolení výnimky podľa § 40 ods. 2, 3 písm. c) zákona č. 543/2002 Z. z. zo zákazov ustanovených v § 35 ods. 1 písm. a) citovaného zákona, a to usmrtenie jedného jedinca medveďa hnedého v poľovnom revíri Salatín. Minister v rozkladovom konaní zmenil podmienky

rozhodnutia v zmysle § 82 ods. 12 zákona č. 543/2002 Z. z. a určil, že odstrel možno zrealizovať na lokalitách Uhrinovo, Kraviaky a Kriváň, kat. úz. Liptovská Štiavnica odo dňa právoplatnosti rozhodnutia do 30.11.2011 poslieďkou a postriežkou a od 1.6.2012 do 30.11.2012 poslieďkou a postriežkou. V ostatných častiach zostal výrok prvostupňového rozhodnutia nezmenený.

V správnom súdnictve preskúmajú súde na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy, ktorými sa zakladajú, menia alebo zrušujú práva alebo povinnosti fyzických alebo právnických osôb (§ 244 ods. 1 OSP).

Súde v správnom súdnictve prejednávajú na základe žalôb prípady, v ktorých fyzická alebo právnická osoba tvrdí, že bola na svojich právach ukrátená rozhodnutím a postupom správneho orgánu, a žiada, aby súd preskúmal zákonnosť tohto rozhodnutia a postupu (§ 247 ods. 1 OSP).

Podľa § 219 ods. 2 OSP, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Odvolací súd z obsahu súdneho spisu zistil, že krajský súd sa náležite a v súlade so zákonom vysporiadal so všetkými relevantnými námietkami žalobcu ako i s tvrdeniami žalovaného a dal odpoveď na výklad a aplikáciu použitých zákonných ustanovení v napádaných rozhodnutiach, a preto sa v plnom rozsahu stotožňuje s dôvodmi rozhodnutia krajského súdu tak, ako ich uviedol aj v tomto svojom rozsudku.

Na potvrdenie zákonnosti napadnutého rozsudku považuje odvolací súd za potrebné dodať nasledovné:

V prejednávanom prípade bolo potrebné posúdiť, či žalovaný, ako aj správny orgán prvého stupňa, postupovali v súlade so zákonom o ochrane prírody a krajiny a správnym poriadkom, keď povolili výnimku zo zákazov ustanovených v § 35 ods. 1 zákona o ochrane prírody a krajiny. Povolená výnimka spočívala v usmrtení jedného jedinca medveďa hnedého v poľovnom revíri Salatín.

Správne konanie v uvedenej veci sa začalo na základe žiadosti žiadateľa - Slovenský poľovnícky zväz, Poľovnícke združenie „Salatín“ so sídlom v Liptovskej Štiavnici, ktorá bola doručená žalovanému dňa 18. januára 2011. Prílohou bola žiadosť Poľnohospodárskeho družstva Ludrová o riešenie problému s medveďmi, ktoré predstavujú nebezpečenstvo s možnosťou napadnutia občanov a oznámenie združenia Salatín o škodách spôsobených medveďom hnedým ako aj protokol z miestneho šetrenia škody spôsobenej určenými živočíchmi.

Štátna ochrana prírody SR k regulačného odlovu chráneného druhu živočícha - medveďa hnedého v období od 01.06.2012 do 30.11.2012 poslieďkou a postriežkou uviedla, s odkazom na svoje predchádzajúce stanovisko, že keďže dôvod, pre ktorý bolo odporúčené vydať výnimky na odlov medveďov hnedých v predmetných poľovných revíroch je stále aktuálny a nepominul sa, odporúča predĺženie platnosti rozhodnutí pri všetkých žiadostiach, ktoré tvoria prílohu stanoviska.

Podľa § 35 ods. 1 zákona č. 543/2002 Z. z. chráneného živočícha je zakázané

- a) úmyselne odchyťávať alebo usmrčovať v jeho prirodzenom areáli vo voľnej prírode,
- b) úmyselne rušiť, najmä v období rozmnožovania, výchovy mláďat, zimného spánku alebo sťahovania,
- c) úmyselne poškodzovať, ničiť alebo zbierať jeho vajcia vo voľnej prírode,
- d) poškodzovať alebo ničiť miesta jeho rozmnožovania alebo odpočinku,
- e) medzidruhovo krížiť,
- f) držať, prepravovať, predávať, vymieňať alebo ponúkať na predaj alebo výmenu.

Podľa § 40 ods. 2 zákona č. 543/2002 Z. z. orgán ochrany prírody môže v odôvodnených prípadoch povoliť výnimku z podmienok ochrany chránených druhov, vybraných druhov rastlín a vybraných druhov živočíchov, a to len v prípade, že neexistuje iná alternatíva a výnimka neohrozí zachovanie

populácií dotknutých druhov; ak ide o druhy vtákov a vybrané druhy živočíchov uvedené v osobitnom predpise, 68a) výnimku na ich lov povoľuje ministerstvo pôdohospodárstva.

Podľa § 40 ods. 3 zákona č. 543/2002 Z. z. výnimku podľa odseku 2 možno povoliť

- a) v záujme ochrany dotknutých druhov alebo ochrany prírodných biotopov,
- b) pri predchádzaní závažných škôd na úrode, hospodárskych zvieratách, lesoch, chove rýb, vodnom hospodárstve a ak sa výnimka nevzťahuje na druhy voľne žijúcich vtákov, aj pri predchádzaní závažných škôd na inom type majetku,
- c) v záujme verejného zdravia alebo verejnej bezpečnosti ľudí a ak sa výnimka nevzťahuje na druhy voľne žijúcich vtákov, aj v záujme iných nevyhnutných dôvodov vyššieho verejného záujmu vrátane tých, ktoré majú sociálny alebo hospodársky charakter a tých ktoré majú priaznivé dôsledky zásadného významu na životné prostredie,
- d) na účely výskumu a vzdelávania, obnovy populácie dotknutých druhov a ich navrátenia do biotopov alebo na ich pestovanie alebo chov v ľudskej opatere nevyhnutný na tieto účely,
- e) na odber, odchyt alebo držbu jedincov v malom počte za prísne kontrolovaných podmienok, na selektívnom základe a v obmedzenom rozsahu.

Najvyšší súd vo vzťahu k hmotnoprávnej stránke veci musí prisvedčiť konajúcim správnym orgánom a krajskému súdu, ktorý zamietnuť žalobu sa s právnym posúdením veci správnych orgánov stotožnil, že v danom prípade boli splnené zákonné podmienky na povolenie výnimky v zmysle vyššie citovaných ustanovení zákona o ochrane prírody a krajiny. V konaní bola prostredníctvom dôkazov žiadateľa dostatočne preukázaná dôvodnosť obavy o bezpečnosť a zdravie obyvateľov dotknutej obce pred medveďmi pohybujúcimi sa v intraviláne obce, v bezprostrednej blízkosti ľudských obydľí. Preto najvyššiemu súdu nezostalo iné ako prisvedčiť právnomu názoru krajského súdu (str. 13), že : „záujem na ochrane prírody musí za daných okolností ustúpiť prioritnému záujmu na ochrane života a zdravia obyvateľov tak, ako to predpokladá právny poriadok...“.

Odvolací súd dáva do pozornosti, že prvý predpoklad vyžadovaný zákonom pre udelenie výnimky, t. j. neohrozenie zachovania populácií dotknutého druhu bol nad všetku pochybnosť splnený, keďže medveď hneď je na území Slovenskej republiky premnožený.

Je potrebné taktiež zdôrazniť, že žalovaný mal z vyjadrení ZOO preukázané, že iná alternatíva (premiestnenie odchytých jedincov do ZOO) pre chránený druh neprihádza do úvahy.

Vo vzťahu k námietkam procesného charakteru, najvyšší súd v plnom rozsahu poukazuje na právny názor krajského súdu a na doplnenie považuje za potrebné upriamiť pozornosť žalobcu na rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 4SŽ/98-102/02 zo dňa 17.12.2002, ktorého obsahom je výklad ustanovenia § 250i ods. 3 OSP v tom zmysle, že rozhodnutie sa nezrušuje iba preto, aby sa zopakoval proces a odstránili formálne vady, ktoré nemôžu privodiť vecne iné, či výhodnejšie rozhodnutie pre účastníka. Ustanovenie § 250i ods. 3 OSP jasne zakladá prekážku, účelom ktorej je zabrániť zrušovaniu rozhodnutí správnych orgánov zo strany správnych súdov, ktoré sú po hmotnoprávnej stránke nezvratné, t. j. ich zmenu nemožno dosiahnuť opakovaním procesu pre vady správneho konania. Neznamená to však, že správne orgány nemusia rešpektovať základné zásady správneho konania, medzi ktoré nepochybne patrí zásada súčinnosti správneho orgánu a účastníkov konania, avšak pokiaľ porušenie tejto zásady nemá, tak ako v danom prípade, vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia, smerovalo by zrušenie napadnutého rozhodnutia k čisto formalistickému zopakovaniu správneho konania.

K rozhodnutiam najvyššieho súdu, na ktoré v odvolaní poukazoval žalobca, najvyšší súd uvádza, že sa v danom prípade priklonil k právnomu názoru Najvyššieho súdu SR obsiahnutého v rozhodnutí Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2SŽp/3/2013 z 18. decembra 2013, ktorý sa týka rovnakého predmetu konania a totožných účastníkov.

Po preskúmaní predloženého spisového materiálu a postupu a rozhodnutia krajského súdu dospel odvolací súd k záveru, že krajský súd dostatočne podrobne a presne zistil skutkový stav a vysporiadal sa s relevantnými námietkami žalobcu.

Preto najvyšší súd s poukazom na vyššie uvedené dôvody napadnutý rozsudok krajského súdu ako vecne správny podľa § 250ja ods. 3 veta druhá OSP a § 219 ods. 1 a 2 OSP potvrdil.

O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 224 ods. 1 OSP v spojení s § 250k ods. 1 OSP tak, že neúspešnému žalobcovi ich náhradu nepriznal a žalovanému zo zákona náhrada trov konania neprináleží.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.